

Paragraf Taktikleri

1- Yazan Gibi Düşün Tekniği

Herhangi bir paragraf sorusunu çözerken aklınızda yüzde yüz şu mantalite olmalı:

“Ben bu soruyu yazan kişi olsaydım, nasıl düşünürdüm?”

Çünkü paragraf soruları bilgi sorusu değildir.

Paragraf soruları “yazarın zihnine girme” sorularıdır.

Yani sizin göreviniz paragrafı okumak değil sadece; soruyu hazırlayan kişinin zihinsel stratejisini çözmek.

Şimdi bu mantığın altında yatan 3 kritik düşünme modeli var. Bunları gerçekten kavarsanız paragraf netleriniz ciddi artar.

A- “Ben soruyu yazan kişi olsam öğrenciden neyi yorumlamasını isterdim?”

Paragraf sorularının tamamı aslında tek bir beceriyi ölçer: yorumlama becerisi.

Ama yorumun türü değişir.

Soruyu hazırlayan kişi aslında şunu düşünür:

“Ben öğrencinin paragrafın hangi yönünü yakalayıp yakalayamadığını ölçmek istiyorum?”

Örneğin:

- Ana düşünce mi?
- Yardımcı düşünce mi?
- Paragrafın akış mantığı mı?

- Paragrafın başına veya sonuna gelebilecek cümle mi?
- Paragrafın düzenini bozan cümle mi?

Bu yüzden paragraf sorusunu çözerken ilk yapmanız gereken şey şu soruyu sormaktır:

“Bu sorunun benden istediği yorum tam olarak ne?”

Çünkü öğrencilerin en büyük hatası şudur:

Paragrafı okur ama sorunun istediği şeyi yorumlamadan önce netleştirmez.

Yorumlama biçiminiz sorunun sizden ne istediğine göre değişmesi gerekir çünkü.

Mesela soru “ana düşünce” sorusuysa, siz gidip paragraftaki detayları düşünmeye başlarsanız zaten yanlış yaparsınız. Yorumlama hatası kaçınılmazdır.

Ana düşünce sorusunda tek aradığınız şey:

Paragrafın tamamını kapsayan ana fikir.

Bu yüzden her soruda önce “Bu soru benden ne istiyor?” sorusunu zihninizde netleştirin.

B- “Ben soruyu yazan kişi olsam öğrenciyi şaşırtmak için ne yapardım?”

Şimdi işin çok kritik bir noktası var.

Paragraf sorularını yazan insanlar sadece doğru cevabı yazmazlar.

Aynı zamanda çok iyi tuzaklar kurarlar. Türkçe bilen herkes soruyu yapamasın diye bunu yapmak zorundalar.

Bu yüzden soruyu hazırlayan kişi şöyle düşünür:

“Öğrenciler en çok hangi şıkka düşer?”

Mesela:

A şıkkını şöyle yapar:

- Paragrafla %30 uyumlu

-
- Ama tam doğru değil

Yani öğrenci okurken şöyle düşünür:

“Ya sanki bu olabilir...”

Bu yüzden paragraf sorusu çözerken şu refleksi geliştirin:

“Bu şık neden tuzak olabilir?”

Eğer bir şık size doğruya yakın geliyorsa, orada bir durun. Diğer şıklardan daha doğru olduğuna mutlaka emin olun.

Çünkü paragraf sorularında genellikle:

- Çok tuzak olan cevaplar vardır.
- Gerçek doğru cevap, sizden istenen yoruma göre daha dengeli ve daha isabetli olan şıktır.

C- “Ben soruyu yazan kişi olsam doğru cevabı nereye koyardım?”

Birçok öğrenci paragraf sorusunda şöyle düşünür:

“Doğru cevap çok net olmalı.”

Ama sınav mantığı böyle çalışmaz.

Soruyu hazırlayan kişi genelde şöyle yapar:

Doğru cevabı “çok bağırmayan ama en doğru yorum olan” şıkka koyar.

Mesela:

A şıkkı → paragrafta istenen yorumla küçük bir kısmı uyumlu (kesin tuzak)

B şıkkı → paragrafı biraz çarpıtır (olası tuzak)

C şıkkı → bariz bir şekilde yanlış şık

D şıkkı → paragrafın istediği yoruma en yakın şık, göze de batmıyor. (doğru cevap)

İşte çoğu zaman doğru cevap bu tip bir şık olur.

Yani doğru cevap:

Senden istenen soru yorumuyla yüzdelik açıdan en tutarlı yorum olan şıktır. Yüzde yüz olmasına gerek yok, aralarındaki en tutarlı olması yeterli.

2- Paragraf Derin Analiz Tekniği

Yüzde 99'unuzun yaptığı çok bariz bir hata var.

Herhangi bir paragraf sorusunu yanlış yaptığınızda sadece şunu diyorsunuz:

“Demek ki cevap diğeriymiş, zaten iki şık arasında kalmıştım”

Ve geçiyorsunuz.

Tebrikler.

Bu sorudan yorum yeteneğinizi geliştirecek hiçbir şey kazanmadınız.

Çünkü paragraf sorularında asıl gelişim soru çözmekten değil, soru analizinden gelir.

Ama işin ilginç tarafı şu:

Paragraf soru analizleri öğrencilerin en çok üşendiği yerdir.

Neden mi?

Çünkü paragraf zaten uzun bir metin.

Bir kere okumuşuz, yanlış yapmışız.

Bir de tekrar okumak bize gereksiz bir iş gibi gelir.

Bundan dolayı çoğu öğrenci şöyle yapar:

- Cevap anahtarına bakar
- “Ha doğru cevap C imiş.” der
- Ve bir sonraki soruya geçer

Ama farkında olmadığı şey şu:

Asıl öğrenme fırsatını tam o anda çöpe attı.

✓ Paragraf gelişimi neden yavaş olur biliyor musunuz?

Çünkü öğrenciler yanlışlarının nedenini araştırmazlar.

Sadece hangi şıkkın doğru olduğunu öğrenirler.

Ama paragraf becerisi şöyle gelişmez.

Paragraf sorusunda gelişmek için mutlaka şu sorunun cevabını bulmanız gerekir:

“Ben bu soruda nerede yorum hatası yaptım?”

Eğer bunu bulamazsanız şu olur:

- Bugün yanlış yaptığınız yorum hatası

- Yarın yine karşınıza çıkar

Sonra yine yanlış yaparsınız.

Ve bu döngü böyle devam eder.

Bu yüzden bazı öğrenciler:

- Her gün 30-40 paragraf sorusu çözer

- Ama netleri aylarca aynı yerde kalır

Çünkü soru sayısı artmıştır ama yorum yeteneği artmamıştır.

✓ Paragraf Sorusu Yanlış Yapıldığında Ne Yapılmalı?

Yanlış yaptığınız bir paragraf sorusu aslında altın değerindedir.

Çünkü size yorum hatanızı gösterir.

Ama bunu görebilmek için doğru analiz yapmak gerekir.

Şimdi size soruları yanlış yaptığınızda yapmanız gereken 4 adımı anlatıyorum.

1- Paragrafı tekrar oku ve gözden geçir

Yanlış yaptığınız soruya hemen cevap anahtarı gözüyle bakmayın.

Önce paragrafı tekrar okuyun.

Ama bu sefer farklı bir zihniyetle okuyun.

Kendinize şu soruyu sorun:

“Ben bu paragrafı ilk okuduğumda neyi yanlış anlamışım?”

Bazen fark edeceksiniz ki:

- Paragrafın ana fikrini kaçırmışsınız
- Bir kelimeyi yanlış yorumlamışsınız
- Paragrafın tonunu yanlış anlamışsınız

Yani aslında hata şıklarda değil, okuma sırasında yapılmıştır.

Bu yüzden paragrafı tekrar okumak çok kritik bir adımdır.

2- Doğru yorumun ne olduğunu gerçekten anla

Cevabın doğru şık olduğunu görmek yetmez.

Şunu mutlaka anlamamız gerekir:

“Doğru yorum neden bu?”

Paragrafın hangi kısmı bu yorumu destekliyor?

Yazar ne demek istemiş?

Paragrafın genel mesajı ne?

Bunları gerçekten anlamaya çalışın.

Eğer doğru cevabı mantığını anlayarak kavrarsanız, benzer sorularda aynı yorumu yapabilirsiniz.

Ama sadece şıkkı ezberlerseniz hiçbir gelişim olmaz.

3- Kendi yorum hatanı bul ve daire içine al

Burası en kritik adım.

Yanlış yaptığınız şıkka bakın ve kendinize şunu sorun:

“Ben bu şıkkı neden doğru sandım?”

Çünkü yanlışın kökü burada.

Mesela fark edebilirsiniz ki:

- Paragrafın sadece bir cümlesine bakmışsınız
- Şık paragrafla kısmen uyumluymuş
- Ama tam olarak sorunun istediği şey değilmiş

İşte bu yorum hatasını bulmanız gerekir.

Sonra o kısmı:

- daire içine alın
- altını çiziniz
- işaretleyin

Yani zihninizde o hatayı görünür hale getirin.

4- O yorum hatasını bir deftere kısa bir not olarak yaz

Şimdi çok güçlü bir teknik geliyor.

Bir defteriniz olsun:

“Paragraf Hata Defteri”

Yanlış yaptığınız sorulardan sonra sadece tek cümlelik bir not yazın.

Mesela şöyle:

- “Ana düşünce sorusunda detaya odaklandım.”
- “Şık paragrafın tamamını kapsamıyordu.”
- “Paragrafın tonunu yanlış yorumladım.”
- “Sadece ilk cümleye bakarak karar verdim.”

Bu notların amacı şu:

Kendi düşünme hatalarınızı tanımak.

Bir süre sonra şunu fark edeceksiniz:

Aynı tip hataları tekrar tekrar yapıyormuşsunuz.

İşte o anda gelişim başlar.

Çünkü artık soruları değil, kendi zihninizi analiz etmeye başlarsınız.

USTA10 KODUYLA BAYKUŞ’UN TÜM PAKETLERİNDEN İNDİRİMLİ FAYDALANABİLİRSİN.